

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาโครงสร้างการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศของไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ นั้น ซึ่งสินค้าเกษตรส่งออกของไทยที่นำมาศึกษามี 3 ชนิด ได้แก่ ยางพารา ข้าว และมันสำปะหลัง ตามลำดับ และสินค้าเกษตรนำเข้าจากต่างประเทศที่นำมาศึกษามี 3 ชนิด ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ปุ๋ย และสัตว์น้ำสด แช่เย็นแช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษาโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรส่งออก และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก
ผลการศึกษาโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรส่งออก โดยศึกษาจากพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิต ช่วงเวลาที่มีการส่งออก การตลาดของสินค้าเกษตร ขั้นตอนการส่งออกสินค้า สถานการณ์ปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่า สินค้าเกษตรที่มีการส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยางพารา ข้าว และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 ยางพารา

ภาคใต้มีพื้นที่เพาะปลูกยางพารามากที่สุดในประเทศไทย และยางแท่งเป็นชนิดสินค้าที่ประเทศไทยมีการส่งออกสูงที่สุด โดยตลาดหลักได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งประมาณเดือนตุลาคม – ธันวาคม เป็นช่วงเวลาที่มีการส่งออกสูงที่สุด และระบบตลาดนั้น สามารถแบ่งเป็นตลาดภายในประเทศ และตลาดภายนอกประเทศ ซึ่งตลาดภายนอกประเทศ มี 2 รูปแบบ คือ ซื้อขายผ่านตลาดโลก และการซื้อขายโดยตรงระหว่างผู้ส่งออกและผู้ใช้อย่าง จากผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรยางพารา พบว่า ราคาส่งออกสินค้าเกษตรยางพารามีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรยางพาราเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00000693 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และปัจจัยรายได้ประชาชาติของจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของจีนเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.0000672 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.1.2 ข้าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวมากที่สุดในประเทศไทย โดยตลาดหลัก ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประมาณเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม เป็นช่วงเวลาที่มีการส่งออก สูงที่สุด และระบบตลาดนั้น สามารถแบ่งเป็นตลาดภายในประเทศ และตลาดภายนอกประเทศ สำหรับการส่งออกจะส่งผ่านหยง หรือนายหน้า หรือส่งให้กับพ่อค้าผู้ส่งออกโดยตรง จากผลการ ประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรข้าว พบว่า ราคาส่งออกสินค้าเกษตร ข้าวมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคา สินค้าเกษตรข้าวเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวของไทย เปลี่ยนแปลงไป 0.000381 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และด้านรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกามี ผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ ประชาชาติของสหรัฐอเมริกา เปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวของ ไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000558 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.1.3 มันสำปะหลัง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังมากที่สุดในประเทศไทย และ มันเส้นเป็นชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ประเทศไทยมีการส่งออกสูงที่สุด โดยตลาดหลัก ได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งประมาณเดือนมกราคม – มีนาคม เป็นช่วงเวลาที่มีการส่งออกสูงที่สุด และระบบตลาดนั้น สามารถแบ่งเป็นตลาดภายในประเทศ และตลาดภายนอกประเทศ ซึ่งตลาดภายนอกประเทศนั้น พ่อค้าท้องถิ่นจะรวบรวมแล้วขายให้พ่อค้าส่งออกโดยตรง จากผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง พบว่า ราคาส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง มีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อ ราคาสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง เปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมัน สำปะหลัง ของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.0000914 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และด้านรายได้ ประชาชาติของจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของจีนเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้า เกษตรมันสำปะหลัง ของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000291 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.2 สรุปผลการศึกษาโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรนำเข้าและปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า

ผลการศึกษาโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรนำเข้า โดยศึกษาจากผลผลิต ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า สถานการณ์ปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่า สินค้าเกษตรที่มีการนำเข้าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ปุ๋ย และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

ประเทศไทยยังคงขาดแคลนมันฝรั่งพันธุ์จากต่างประเทศมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปและอุตสาหกรรมประเภทจานด่วนเกิดขึ้นทั่วไปอย่างกว้างขวาง ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องนำเข้ามันฝรั่งพันธุ์จากประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะมีคุณภาพสูง และน่าเชื่อถือ โดยประมาณเดือนตุลาคม – ธันวาคม เป็นช่วงเวลาที่มีการนำเข้าสูงสุด และการนำเข้าสินค้าเกษตรนี้ต้องผ่านกรมวิชาการเกษตรอย่างเป็นทางการเป็นระบบตรงตามมาตรฐานที่วางไว้ ซึ่งประกาศกรมวิชาการเกษตร เล่ม 126 ตอนพิเศษ 114 ง ราชกิจจานุเบกษา วันที่ 14 สิงหาคม 2552 และจากผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชพบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00000714 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และด้านรายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00012 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.2.2 ปุ๋ย

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ทำให้มีการนำเข้าปุ๋ยจากต่างประเทศเข้ามาภายในประเทศ โดยตลาดนำเข้าได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งประมาณเดือนกรกฎาคม – กันยายน เป็นช่วงเวลาที่มีการนำเข้าสูงสุด และการนำเข้าต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518 จึงสามารถนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยได้ จากผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรปุ๋ย พบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรปุ๋ยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000103 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และด้าน

รายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปศุสัตว์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อยาได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปศุสัตว์ของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000887 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.2.3 สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป

ประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าประเภทสัตว์น้ำ จากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากในประเทศไทยมีกลุ่มคนที่มีรายได้ระดับปานกลางไปจนถึงสูงคิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งหมด นั้นแสดงถึงความสามารถในด้านความต้องการซื้อของคนไทยมีสูง โดยตลาดนำเข้าได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประมาณเดือนกรกฎาคม – มกราคม เป็นช่วงเวลาที่มีการนำเข้าสูงที่สุด โดยการนำเข้านั้น จะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบจากกรมประมง ตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ จึงสามารถนำเข้าสินค้าได้จากผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป พบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000633 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม และด้านรายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อยาได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000330 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการส่งออกสินค้าเกษตร ได้แก่ ราคาสินค้าของไทย และรายได้ประชาชาติของกลุ่มค้า แสดงว่า ถ้าในอนาคตราคาสินค้าดีขึ้น หรือการกินคืออยู่ดีของประเทศคู่ค้าดีขึ้น ประเทศไทยมีโอกาสที่จะส่งออกเพิ่มมากขึ้น จึงควรมีการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรภายในประเทศให้มากขึ้น
2. ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการนำเข้าสินค้าเกษตร ได้แก่ ราคาสินค้าจากต่างประเทศ และรายได้ประชาชาติของไทย แสดงว่า ถ้าในอนาคตราคาสินค้าจากต่างประเทศลดลง หรือการกินคืออยู่ดีของประเทศคู่ค้าดีขึ้น ประเทศไทยควรลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ